

አርበኝነትና አህጉራዊ አንድነት

“ኮሌጅ-ኩ” መጣች (ልዑልድ)

ቴዎድሮስ

የካቲት

የ19ኛው ንባቢ
ታሪካዊ ድል

6ኛ ዓመት

ቁጥር 10

ሰኔ 1975

መጣች

胡和子 胡和子

ልዩነቱን ያሳለፍኩት በቀያችን ከመሰ
 ሉቲ ጋር አፈር ፈጭቼ፤ ጥቃ ለቡከቼ፤ ውሀ
 ተፈጭቼ፤ ጸገት ወጥቼ፤ ቁልቁለት ወርጀ
 ነው። ሰባት ዓመት ሲሞላኝ የመንደር እን
 ቦቶች ሰብስቤ እንደጠብቅ ተደረገ። ጠዋት
 ጠዋት ከብት ሲወጣ እምቦሶችን ከየቢታቸው
 ሰብስቤ በመፈክብ ከቀያችን አካባቢ ከሚ
 ገኘው መስክ ላይ በማውማራትና እራሴ ወ
 ሰጄ ውሃ በማጠጣት ሰጠብቅ እውልና ጀን
 በር ስትጠልቅ ወደየቢታቸው አደርሳለሁ።

ግታ ግታ እኔና እናቱ ቅምጫናችንን
ይዘን እምቦላ ወደምጠብቀላችው ሰዎች
ቤት እንሄድና ከበር ላይ ቆም ስንል ሁሉም
እንዳንድ እንኮላ ወተት በማሰርለችን ውስጥ
ይጫምሩልናል ። እባቱ በግብርና ተቀጥሮ
ሰለጫሠራ በዓመት የሚያገኘው እህል እነ
ስተኛ ስለሆነ ብዙ ጊዜ ለምግብም አይበቃ
ንም ። እናቱ በእኔ ምክንያት የተገኘውን
ወተት እየናጠች ቅቤ አውጥታ በመሸጥ
ጪው፣ በርበፊ፣ ትገላላች ። አልፎ አልፎም
እንዳንድ ጊዜ ለእንቁጣጣሽ ጥብቆ ትገላል
ኛለች ።

አሥር ዓመት ሲሞላኝ በዓመት አምስት
ማድጋ አህል ለቤተሰቦች ሲከፈላቸው በእ
ረኝነት እንድቀጠር ተደረገ = ሴት ልጅ ስለ
ሆንኩ ማለፍ ከብቶችን ከበረታቸው ወስጆ
ሰጠብኝ ከዋልኩ በኋላ ሲመሽ ወደቤታ
ቸው አስገብኜ ወደ ወላጆቼ ቤት አመራ
ለሁ = ብዙውን ጊዜ ከዱር ውዬ ስመለሰ
ለፍቱ ጭራሮ ለቅሜ ይገዳላት እገባለሁ =

ሁልጊዜ በየዓመቱ የፋሲካን በዓል ከወ
ላጆችዋ ጋር ለመዋል ተናገረች ትመጣለች፡፡
ተናገረው ወደር የለሽና የፊታውራሪ አሰራር
ጋዝኝ ልጅ ናት ፡፡ ተናገረ በየዓመቱ ስትመጣ
ወንድሞችዋ በቅሎ ጭነው ከተማ ድረስ
በመሄድ ይቀበሏትና እስከ በበቅሎ ፡፡ ሻንጣ
ዋ በአሁያ ተጭኖ ወደ ወላጆችዋ ትመጣለች
፡፡ ተናገረ ወደ ወላጆችዋ ቤት በምትገባ
ዝባት ጊዜ « ኮሌጅቱ » መጣች እንልላለች
እረኞች በሙሉ ወደ አውራው መንገድ
ፋጣን በመሄድ ቆመን ስናያት በቅሎዋ
ቆም አድርጋ ከኮርቻው ቀዳማ ላይ ከተንገለጸ
ለጠለ ኮሮጆ ውስጥ ከረሜላ ታወጣና በ
ተራ ታድለናለች ፡፡ ከረሜላውን ለመቀበል
ወደ እሷ ስንጠጋ በእሷ አካባቢ ያለው አየር
እኛ ከለመድነውና ተወልደን ከአደግንበት
የኦየር ቃና ለየት ያለ ነው ፡፡ ሲምጉት ደረሰ
ይላል ፡፡ ተናገረ የፊታውራሪ አሰራር ጋዝኝና የወ
ሮ ወደር የለሽ ልጅ እንደሆነችና አክሲዮን
በልጅነቷ ከተማ ወስደዋት አስተምረው
ሥራ እንዳስያዝዋት የነገረችና እናቱ ናት፡፡

በየዓመቱ ተናኝን በየውቁጥር እናቲ የነገረ
ኞኝ ትውስ እያለኝ እኔም እንደ እሷ ከተማ
ገብቼ ተምረ እሷን ለመምሰል ጉጉት አደ
ረብኝ ።

ዕድሜዬ አሥራ አምስት ዓመት ሲሆን በአረኝነት ሥራዬ ላይ እንዳለኝ ጎረምዎች ሊተናኮሉኝና ከብረን ሊቀሙኝ በማለብ ቸው በተደጋጋሚ ርጪ አምልጄለሁ ። ነገሩ አሳሳቢ በመሆኑ እረኝነቴን እንደ ተው ተደረገ ።

ለጥቂት ቀናት እረኝነቱን ትቼ እንደተቀመጥኩ ጐረቤታችን የሆኑት አቶ አስማማው ከእኛ ቀዬ አንስቶ በጥሩ ገስጋሽ ሙሉ ቀን በእግር ተጉዞ ከሚደርስበት አካባቢ ለሚገኙት ለወንድማቸው ልጅ የጭን ገረድ ሁኝ እንድቀጠር ወላጆቹን ጠይቀው ወላጆቹ በጉዳዩ የተስማሙ መሆናቸውን ለማሁያደለው ቤተሰቡ ዛመድ አዝማዱ ተሰብስቦ ሆ! ተብሎ ተዘፍኖለት፣ ተበልቶ፣ ተጠጥቶለት፣ ተስሞ፣ ተሸልሞ፣ ተሞሽሮ ይዳራል። እኔ ግን እንዴት በነፃ ክብራን አስጣለሁ ብዬ አሰብኩ። ሰው ሳያየኝ ለብቻዬ ስቅስቅ ብዬ አለቀሰኩ።

ቀኑ ለንበት ነው ። በመንደር ከቀረንው
ከሕፃናት ፣ ከሶረዶች ፣ አልፎ አልፎም በጣም
ካረጁና ከቤት ከዋሉ አረጋውያን በስተቀር ሌላው ሁሉ
ወደየጉዳዩ ተሰማርቷል። ከቤት ውስጥ ሁኑ እናቱ
ከቤተክርስቲያን ደርሳ እስክትመለስ ድረስ አበጥሬ እንድቆ
ያት ያዘዘችኝን እህል ስለቃትም የጭንገረድ ሁኑ
የምሔድበት ዕለት መቃረቡ ድንገት ትውስ አለኝ ።
አሁኑኑ ተነሿ ሂጅ ! እንደ ተባለ ሰውነቱ ተንቀጠቀጠ ፣
እምቢ ! አልሂድም ! ብለሽ ጨሂ ብርር ብለሽ ጥፊ !
የሚል ስሜት ተሰማኝ ። ከጉልቤቴ ላይ እንገብን
ደፋ አድርጌ ትንሽ እንደቆየሁ ቀና ብዬ የቤቴን
ጣሪያና ግድግዳ ዙሪያውን በዓይኔ ስማትር
ተለጉማ ግድግዳ ላይ ከተሰቀለች መዳይ ላይ
ዓይኔ አረፈ ። እግሬ እየተበረከረከ ከተቀመጥኩበት
ተነሳሁና ወደ መዳይቱ አመራሁ ። መዳይቱን ከተሰቀለችበት
አወረድኩና መደቡ ላይ ቁጭ ብዬ ከፈትኳት ውስጡን
ስመለክት እናቱ ለሠንበቴ ጠበል መደገሻ ጌሽ
መግዣ ብላ ያስቀመጠቻትን አሥር ሽልንግ
አገኘሁ። ገንዘቡን አገላብጫ አየሁት ። እንደ ነገር
ትውስ አለኝ ። አሰብኩ ፣ ተከዝኩ ። ለትንሽ ጊዜ
ከሐሳቤ ጋር ከተሟገትኩ በኋላ ከአንድ እልባት ላይ
ደረሰኩ ። ከመቆጽበት አሥሯን ሽል

ገግ በመቀነቱ ቋጠርኩና ሙዳይዋን እንደነበረች እድርጌ በቀልኳት ።

ሕመንደራችን ግድ አፋፍ ላይ የምትገኘው የኪዳነ ምሕረት ቤተ ክርስቲያን ተላላሚ አስቀድሶ መክፈልት ለመቅመስ ከረባዳው ሚዳ ላይ ሰብሰብ ብሎ ተቀምጧል ። እቡጆዲ ነጠላዬን ተሸፋፍኜ በዓይኖቼ እምባዬ እየፈለሰ የቤታችንን በር መለስ አድርጌ ወደ ደራ ገበያ የሚወስደውን የእፋፊት መንገድ ይገፍ መገሰገስ ጀመርኩ ። ደራ ገበያን ሁለት ቀን ከእናቱ ጋር ሂጆ አይቶ ጥለሁ ። ከእኛ ቀዬ አንሱቶ ደራ ገበያ ለመድረስ ጉበዝ ገስጋሽ ሁለት ሰዓት ይፈጅበታል ። የአረዴን ወንዝ ተሻግሬ የእፋፊትን ዳገት እንደተያያዝኩ ከኋላዬ ዞርብዬ ስመለከት ምንም የሚያስፈራኝ ነገር አልነበረም ። ይተናነቀኝ የነበረውን እምባ በአቡጆዲዬ ጠራርጌ ልቤን አበረታታሁት ። ዛሬ እያነባሁ በሂድኩበት መንገድ ሌላ ጊዜ እንደተናኘ ተውቤ እንደምመለስበት በዓይነ ጎሊናዬ ታየኝ ። እራሴን በራሴ አጽናናሁ ። « ደፋርና ጢስ መውጫ አያጣም » የሚለው የጋሼ ተካ አነጋገር ታወሰኝ ። ፀሐይ በሰው አናት ላይ ስትውል ደራ ገበያ ደረስኩና የገበያውን መሐል አቋርጤ በስተምዕራብ ከሚገኘው አውራ መንገድ ዳር ተቀመጥኩ ።

በጉዳናው መንገድ አንዳንድ ዱላውን
ከትከሻው ላይ አድርጎ ሴቶች ውሃ ተሸክ
መው ፣ አንዳንድ በፈረስ ፣ ሌላው በአሀያ
ላይ ቆርሮ በአራቱም ማዕዘን ከወዲያ ወዲህ
ይተላለፋል ። ከጊዜ በኋላ ተምሬ እንደ ኮሌ
ጂቱ ወላጆቹን ለመጠየቅ ለመጣና እረኞች
ሲከቡኝ በዓይነ ሕሊናዬ እየታየኝ በሀላ
ብና በጉጉት ዓለም ውስጥ ገብቼ ሰዎች አን
ድ እውቶቡስ ከፊቱ መጣና ቆመ ። ከእው
ቶቡሱ ውስጥ አንዱ ሌላውን እየገፈተረው
ጥቂት ሰዎች ወረዱ ። ወዲያው ከተቀመጥኩ
በት ተነስቼ ተንደረደርኩና ከተከፈተው በር
ውስጥ ዘው አልኩ ።

«የት ነሽ?» አለ በሩን ተደግፎ የቆመ
ውና እንደ ባህታዊ ፀጉሩ ጎፍቶ ትምባሆ
የሚመገው ሰውዬ ።

« እናንተ ከምትሄዱበት » አልኩ = የተ
እንደምሄድ ባለማወቁ ውረጅ የሚለኝ መለ
ሎኝ ፈራ ተባለኝ አልኩ ።

« Իմի քննիչ ԿԱՊ-ը » ԿԱՊ-ի ԴԱՐՈՒՄ
ԲԱՐՈՒՄ ԳԵԼՆԻ ԼԵՈՒԼԱԿԱՆ « ԿԱՊ-ը »

« በይ ተቀመጭ ! » ብሎ ወደ ባዶ መቀመጫ የተለበለበ ወይና ለበቅ በሚመ ስሉት ጣቶች ለመለከተኝና የመኪናውን በር ፕሮቅም አድርጎ ዘጋው ስለ መኪና ወሬውን ከመሰማትና መለከት ከማየት

በስተቀር ተሳፋሪ የመጀመሪያ ጊዜው ነው። በመኪናው ውስጥ ያለው ተሳፋሪ አንዳንድ ከተቀመጠበት ወንበር ላይ እንደሆነ ጭልጥ ያለ እንቅልፍን ይለጥጣል። ሌላው እንቅልፍ ልዩ ልዩዝ ሲለው ላለመያዝ ደፋ ቀና ይላል። በሌላ ወገን ደግሞ አንዱ ከአንዱ ጋር የደራ ወሬውን ሲሰልቅ አንዳንዱ ሌላንና ሌላንን በጨርቅ ለፍጥ ዓይኑን በማፍጠጥ በተጠንቅቀው ሁኔታ አንድ ነገር የሚጠባበቅ ከመምሰሉም በላይ ዝቅጥጥና ውጭ ሲሆንበት የመኪናውን መሰከት እየከፈተ አንገቱን አሸልኮ የተናነቀውን ያስወጣል። እኔና ጥቂቶቼ ግን ከዚህ ሁሉ ነፃ ነን። ትንሽ እንደተጓዝን ባህታዊ መሰሉ ሰውዬ ትንባሆውን እያሰለጠነ ወደ እኔ መጣና ጥርሶቼን ፈገግ አርጌ።

«ሂሳብ!» አለች። አባባሉ አዲስ ሰለሆነ ብኝ ግራ ገብቶኝ ትክብሮ ተመለከትኩት።

«ምን ታይኛለሽ?»

«ዘጠኝ ሽልንግ አምጭ ነው የምልሽ!» አለና ያልተነቀሰ ድዱን ገለጠብኝ። የድዱን ቅላት የከንፈሩን መሳሳትና የጥርሶቼን ማነስ ትኩርብ ይሰጠኛል። ስመለከት ዳምትራ መሰለኝ። የጠየቀኝን ከቆቀነቱ ፈታሁና ሰጠሁት። በየመንገዱ እያስወጣና እያስገባ መኪናው ነጉደ። በመኪናው ውስጥ መነሻውን የማላውቀው ዘፈን በእናቱ ላይ ተሞ በጀርባ እየተንቀረቀረ በነገሩ ተገርሟል የመኪናውን ጣራ አንጋጥሟል እንደተመለከትኩ መኪናው ከዲካው ደርሶ የተሸከመውን ሁሉ ተፋ።

የደረሰኩበት አካባቢ ተወልጄ ከእድሜው የተለየ ነው። መሬቱ ሁሉ ሰውና ቤት ብቻ ነው። ሰው ግማሹ ታሽከሞ፣ ግማሹ ባዶ እጁን፣ ከፊሉ ሁለት ሶስት ሁኖ እያወራ፣ ሌላው ብቻውን፣ ወዲያ ወዲህ በየፊናው ሲጓዝ ለሀይል መኪናው ተጨምሮ በአካባቢው ከተት የታወጀ ይመስላል።

በመኪናው ውስጥ የነበረው ሰው ሁሉ በየፊናው ተሰማራ። እኔ ግን እንኳን ደህና መጣሽ ብሎ የሚተሰለኝና የምገባበትም ቤት የለኝም። ከወላጆቼ ቤት ላለሁ ከተማ ገብቼ በመማር እንደተናኘ እሆናለሁ ብዬ የተነሳሁበት ሀሳብ ሁሉ እንደማይሳካልኝና ከተማ ውስጥ ሲኖሩ እንደተናኘ ለመሆን ብዙ ነገሮች እንደሚያስፈልጉ በትንሽ ደቂቃዎች ውስጥ ተከስተልኝ። በአድራጌው በጣም አዘንኩ። ግራ ገባኝ። በመንገድ የሚተላለፈው ሰው ሁሉ እንቅልፍ ሲሆን የሚያንቀሻ መሰለኝ። ከፈጸምኩት ድርጊት ጋር የቀኑ መምሽት ታክሎ ሆይን አሸበረው። ከአንድ ከመንገድ ዳር ከሚገኝ ግንብ ሥር ከርታት ብዬ ማንባት ጀመርኩ። ትንሽ እጄን ያዘዘሁ በመንገድ ከሚተላለፈው ሰው መካከል አንዲት አዛውንት አጠገቤ ቆም አሉና!

«ምነው ልጄ ምን ሁኔታ?» ብለው ጠየቁኝ። ምንም መልስ አልሰጠኝም። ከንፈራቸውን መጠጠፍ «ከገጠር የመጣች ናት መሰለኝ» ካሉ በኋላ «ምነው ልጄ

ምን እንደሆንሽ አትናገሪም?» አሉኝ በድምጽ። እምባዬን በአቡጀዲዬ እየጠራረኩት ትኩርብ ይሰጠኛል። ሌባ! ብለው የሚያንቀሻ መሰለኝ። ትንሽ ከፊላቤ ጋር ከተማገታኩኝ በኋላ ያደረጉትን ያድርጉኝ ብዬ ሁኔታዬን በመጠኑ ነገርኳቸው። ከንፈራቸውን እየመጠጡ «ውይ እኔን አፈር ይብላኝ!» የከተማ ነገር መቼ እንዲህ ነው። አሉና አቀርቅረው ቆሙ።

በመንገድ ከሚተላለፈው ሰው ገሚሉ ትኩርብ ይሰጠኛል። አንዳንዶች ከምንም ሳይቆጥረን ተጋፍቶ ያልፋል። አንዳንዶችም እንዲሁ ወሬ ለማዳነቅ አጠገባችን ትንሽ ቆም ይልና ይሄዳል። ከትንሹ ጸጥታ በኋላ «እዚህ ከተማ ምንም የምታውቁት ዘመድ የለሽም?» አሉና እንደገና አዛውንቷ ጠየቁኝ።

«እረ ምንም ሰው አላውቅም» አልኳቸው።

«እንዲያው ምንም የምታውቁት ሰው እዚህ ከተማ የለም?» አሉኝ እንደገና።

«ከእኛ አገር የመጡና ከዚህ ከተማ የሚኖሩ ሰዎች አሉ። ግን ቤታቸው የት እንደሆነ አላውቅም።» አልኳቸው። እንደገና ከንፈራቸውን መጠጠፍ ካቀረቀሩ በኋላ «ታዲያ አሁን ሥራ ትገቢያለሽ?» አሉኝ። እነጋገራቸው እውነት አልመሰለኝም ፈራ ተባ እያልኩ «ከሆነማ እሼ» አልኳቸው።

«በይ ተነሽ እንሂድ» ብለውኝ መንገድ ጀመሩ። ጉልቤቴ እየተብረከረከ ተነሳሁና ተከተልኳቸው።

ለትንሹ ቀኖች ያህል ከሴትዮዋ ቤት የቤት ውስጥ ሥራዎችን እየሠራሁ ሰነበትኩኝ። የመንደር ልጆች ገጠሬ መሆኔን እያዩና የእነጋገር ዘይቤዬን እየሰሙ ይስቁብኛል። አንዳንዶች ሆይን ሲከፋኝ ብስጭቱን በእምባዬ እወጣለሁ።

ለትንሹ ቀኖች ሴትዮዋ ቤት ከቆየሁ በኋላ በየወሩ አሥር ሽልንግ ሊከፈለኝ ሴትዮዋ ተያዘሁ ሁነውኝ ሰው ቤት በግርድና አስቀጠሩኝ። ሥራ የተቀጠርኩበት ቤት አባወራው የመንግሥት ሠራተኛ ሲሆኑ ሴትዮዋ የቤት እመቤት ናቸው። ቀደም ሲል የከተማ ባልትና ባይናረኝም እመቤቱ የሚያሳዩኝን በሚገባ በመገንዘብ በአጭር ጊዜ ውስጥ መጠነኛ የባልትና ሰው ለመሆን በቅቻለሁ። ወደ ሳድር በጊዜው ብዛትና በልዩ ልዩ አጋጣሚዎች ከአንዳንድ የአገራ ሰዎች ጋር ልተዋወቅ ቻልኩ። በከተማ ውስጥ ነዋሪ ከሆኑትና ከጊዜ በኋላ ከአገኘኝ ጋር የሀገራ ሰዎች ጋር ዝምድናዬ ጠነከረ። በእነሱም አማካይነት የተለያዩ ሰታዎች ዘንድ ሥራ ተቀጠርኩ።